

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 146/2016-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. marca 2016 o sťažnostiach Poľnohospodárskeho družstva Hrušov, Hrušov 1147, Dolné Saliby, zastúpeného obchodnou spoločnosťou Advokátskou kanceláriou FARDOUS PARTNERS s. r. o., Hlavná 6, Šaľa, v mene ktorej koná advokát JUDr. Fadi Fardous, ktorými namieta porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. 30 K 31/2013 z 2. októbra 2014 a uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. 30 K 31/2013 z 10. februára 2015 takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti Poľnohospodárskeho družstva Hrušov **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 619/2015-12 z 8. decembra 2015 spojil na spoločné konanie veci vedené ústavným

súdom pod sp. zn. Rvp 2971/2015 a sp. zn. Rvp 5723/2015 vychádzajúc zo zistenia, že obidve sťažnosti podala tá istá osoba – Poľnohospodárske družstvo Hrušov (ďalej len „sťažovateľ“), proti tomu istému okresnému súdu a vo vzťahu k rozhodnutiam vydaným v tom istom konkurznom konaní, medzi ktorými existuje vecná súvislosť.

Prvou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. marca 2015 sťažovateľ namieta porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 30 K 31/2013 (sťažovateľ nesprávne uvádza sp. zn. 30 K 31/2014, pozn.) z 2. októbra 2014 vydaným vo veci vyhláseného konkurzu na majetok obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „úpadca“). Okresný súd označeným uznesením odmietol uznesenie č. 1 prijaté na prvej schôdzi veriteľov konanej v prejednávanej veci 22. septembra 2014 o 13.00 h, ktorým schôdza veriteľov navrhla ustanoviť správcu: [REDAKOVANÉ], so sídlom kancelárie [REDAKOVANÉ], z dôvodu, že neboli dôvody, aby schôdza veriteľov mohla o výmene správcu hlasovať, ďalej zrušil uznesenie č. 2 prijaté na prvej schôdzi veriteľov, ktorým schôdza veriteľov zvolila za členov veriteľského výboru veriteľov: [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], zamietol návrh veriteľa [REDAKOVANÉ] na pozastavenie účinkov uznesenia č. 2 prijatého na prvej schôdzi veriteľov a správcovi podstaty [REDAKOVANÉ], so sídlom kancelárie [REDAKOVANÉ], uložil povinnosť, aby naďalej riadne vykonával správcovskú činnosť v prejednávanej veci. Na odvolanie sťažovateľa Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 2 CoKR/17/2014-855 z 9. decembra 2014 uznesenie okresného súdu č. k. 30 K 31/2013 z 2. októbra 2014 v prvom jeho výroku potvrdil.

V označenej sťažnosti sťažovateľ uvádza, že okresný súd v danej veci postupoval „nad rámec svojej právomoci“, svoje rozhodnutie „riadne neodôvodnil, právne nepodložil, ani neuviedol, akými úvahami sa pri rozhodovaní riadil, najmä jasne nešpecifikoval, prečo podľa jeho názoru nebol dôvod na prvej schôdzi veriteľov hlasovať o výmene správcu,

v dôsledku čoho trpí rozhodnutie vadou neodôvodnenosti a nepreskúmateľnosti. Súd vydaným rozhodnutím porušil právo sťažovateľa na súdnu ochranu, keď nepostupoval v súlade so zákonom a neustanovil do funkcie toho správcu, ktorý bol riadne zvolený na prvej schôdzi veriteľov, čiže neposkytol zákonom predpokladanú ochranu rozhodnutiu veriteľov v konkurze.“. Tvrdené porušenie právomoci okresného súdu vidí sťažovateľ vo výklade § 34 ods. 1 a 2 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon a konkurze a reštrukturalizácii“) týkajúceho sa chápania prvej schôdze veriteľov. Podľa názoru sťažovateľa je prvou schôdzou veriteľov časovo prvá schôdza a nemožno sa stotožniť s názorom všeobecných súdov, podľa ktorého je prvou schôdzou veriteľov iba tá schôdza, ktorá sa koná v časovom horizonte podľa § 34 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, teda nie skôr ako 15. a nie neskôr ako 20. deň od uplynutia lehoty na popieranie pohľadávok. Na základe toho sťažovateľ prezentuje názor, že 22. septembra 2014 sa v konkurze vyhlásenom na majetok úpadcu „konala prvá schôdza konkurzných veriteľov, a to bez ohľadu na to, či táto bola alebo nebola správcom zvolaná na zákonný termín“. Poukazujúc na § 36 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii sťažovateľ uvádza, že na rozdiel od ďalších schôdzi veriteľov sa na jej prvej schôdzi hlasuje o výmene správcu obligatórne. Konajúci súd tak „nesprávne interpretoval ustanovenie § 36 ods. 4 ZKR, nakoľko v prípade, kedy sa o výmene správcu rozhoduje na prvej schôdzi konkurzných veriteľov (ako tomu bolo aj v tomto prípade), nie je daná právomoc súdu rozhodnúť, že nebol dôvod hlasovať o výmene správcu, nakoľko zákon takúto právomoc súdu pri konaní prvej schôdze (na ktorej je v zmysle § 36 ods. 1 ZKR vždy dôvod hlasovať o výmene správcu) nepriznáva. Právomoc súdu odmietnuť uznesenie o výmene správcu z dôvodu, že neboli dôvody o výmene hlasovať, zákon priznáva iba pri hlasovaní o výmene správcu podľa § 36 ods. 1 písm. a), b) a c), čiže pri hlasovaní na ďalších schôdzach konkurzných veriteľov (nie na prvej schôdzi veriteľov). V takýchto prípadoch súd skúma, či bolo hlasovanie o výmene správcu bodom programu ďalšej schôdze veriteľov a či sa buď zmenil pomer hlasov veriteľov aspoň o 30%, či správca opakovane alebo závažne porušil povinnosti stanovené mu zákonom, alebo či výmenu správcu schválila 3/4 väčšina hlasov všetkých veriteľov...

Vydaním napadnutého Rozhodnutia tak súd zásadne pochybil, nakoľko konal nad rámec svojej právomoci. Takýmto konaním navyše odňal jedno z fundamentálnych práv veriteľov v konkurze a síce právo určiť, ktorý správca bude spravovať a speňažovať majetok podliehajúci konkurzu...

Keby sme z akéhokoľvek dôvodu akceptovali záver prijatý prvostupňovým a druhostupňovým súdom, ... vytvoril by sa priestor na špekulácie, kedy by úmyselne každý správca zvolal prvú schôdzu veriteľov na termín, ktorý je v rozpore s ustanovením § 34 ods. 1 ZKR v záujme, aby sa na takejto prvej schôdzi nemohlo hlasovať o jeho výmene. Nakoľko na každej ďalšej schôdzi konkurzných veriteľov je možné hlasovať o výmene správcu iba za špecifických podmienok (§ 36 ods. 1 písm. a), b) a c)), dochádzalo by tak k obchádzaniu zákona a k závažnému neodôvodnenému zásahu do základného práva konkurzných veriteľov, a to práva na prvej schôdzi veriteľov určiť, ktorý subjekt má v danom konkurze vykonávať funkciu správcu. Uvedené je z hľadiska konkurzného práva absurdné...“.

Sťažovateľ zároveň popiera tvrdenie všeobecného „súdu, že konanie schôdze v riadnom termíne (nasledujúci deň) by mohlo mať vplyv na výsledok hlasovania“, pretože podľa jeho názoru takéto tvrdenie nemá oporu „vo faktických reáliách dotknutého konkurzného konania... Vzhľadom na skutočnosť, že termín konania schôdze bol zverejnený 7 týždňov pred jej konaním, je celkom zjavné, že veritelia, ktorí majú záujem aktívne sa zúčastniť na konkurznom konaní, sa tejto zúčastnili a uplatňovali na nej svoje práva. Je absurdné odôvodňovať odmietnutie hlasovania prítomných aktívnych veriteľov tým, že ak by sa konala schôdza veriteľov o deň neskôr, zmenilo by sa kvórum do takej miery, že by bol dosiahnutý iný výsledok hlasovania o výmene správcu. Súd teda odôvodňuje rozhodnutie možnosťou, ktorej naplnenie je však v reáliách tohto konkurzného konania nemožné.“.

Sťažovateľ nadväzne na to uvádza, že okresný súd konal podľa jeho názoru v danej veci arbitrárnym spôsobom aj následne, keď na ďalšej schôdzi veriteľov konanej 29. januára 2015 pripustil rozhodovanie o zmene správcu za podmienok (a spôsobom), za akých možno o výmene správcu hlasovať len na prvej schôdzi veriteľov. V záveroch svojej sťažnosti poukazuje na ten následok, že veriteľom bolo okresným súdom odohrané právo hlasovať na prvej schôdzi veriteľov o výmene správcu, hoci ide o základné právo veriteľov

v konkurze. Súd však „*odobratie tohto práva nemôže sanovať tým, že o 4 mesiace neskôr umožní veriteľom hlasovať o výmene správcu za podmienok ako na prvej schôdzi, nakoľko zákon mu takúto právomoc nepriznáva*“. Ak správca svoju povinnosť vyplývajúcu z § 34 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii poruší, môže byť voči nemu vyvodená zodpovednosť v rámci dohľadu súdu nad dodržiavaním povinností podľa § 42 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, iný následok však v súvislosti s nesprávne zvolanou prvou schôdzou veriteľov zákon nezakladá.

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada vydať rozhodnutie, ktorým vysloví, že práva sťažovateľa „*na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v Čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a ... na spravodlivý proces zaručené v Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd*“ uznesením okresného súdu sp. zn. 30 K/31/2013 z 2. októbra 2014 boli porušené, toto uznesenie zruší, vec vráti okresnému súdu, aby v nej znovu konal a rozhodol a zaviazhe okresný súd na náhradu trov konania na účet právneho zástupcu sťažovateľa.

Dňa 22. apríla 2015 bola ústavnému súdu doručená ďalšia sťažnosť sťažovateľa, pôvodne vedená pod sp. zn. Rvp 5723/2015, ktorou sťažovateľ namieta porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu z 10. februára 2015 vydaným v tom istom konkurznom konaní vedenom pod sp. zn. 30 K 31/2013 (sťažovateľ nesprávne uvádza sp. zn. 30 K 31/2014, pozn.). Týmto uznesením okresný súd zamietol návrh na zrušenie uznesenia č. 2 prijatého na prvej schôdzi veriteľov úpadcu konanej 29. januára 2015, ktorým bolo rozhodnuté o výmene správcu konkurznej podstaty.

Sťažovateľ uvádzajúc obdobné skutkové súvislosti, ktoré boli už obsahom sťažnosti pôvodne vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 2971/2015, tvrdí, že okresný súd v konkurznom konaní vedenom pod sp. zn. 30 K 31/2013 „*bez právneho dôvodu a bez podloženia svojho rozhodnutia zákonom nepriznal schôdzi konanej dňa 22.09.2014 štatút prvej schôdze veriteľov (kedy súd vyslovuje absurdný právny názor, že na takúto schôzdu treba pozeráť ako keby nebola), nad rámec svojej právomoci odmietol uznesenie o výmene*

správca prijaté na takejto prvej schôdzi veriteľov konanej dňa 22.09.2014 z dôvodu, že podľa neho nebol dôvod, aby mohli veritelia na prvej schôdzi hlasovať o výmene správcu (hoci takéto hlasovanie je v zmysle § 36 ZKR obligatónym bodom programu každej prvej schôdze veriteľov) a následne priznal zhromaždeniu veriteľov, ktoré sa konalo 4 mesiace po zákonom termíne na konanie prvej schôdze veriteľov postavenie prvej schôdze, hoci schôdzi konanej jeden deň pred zákonným termínom takéto postavenie bez právneho podloženia nepriznal. Takéto konanie súdu vnáša pochybnosť o nestrannosti súdu v konaní, kedy tento za rovnakých skutkových okolností rozhoduje rozdielne a arbitrárne, bez opory v zákone...

Porušovateľ o podanom návrhu rozhodol arbitrárne, v rozpore so zákonom ako aj v rozpore s vlastným právnym názorom, kedy priznal schôdzi konanej dňa 29.01.2015 postavenie prvej schôdze veriteľov, hoci takéto schôdza trpela rovnakou vadou, ako schôdza konaná dňa 22.09.2014. “.

Sťažovateľ považuje uznesenie okresného súdu sp. zn. 30 K 31/2013 z 10. februára 2015 za neospravedliteľné a neudržateľné, keďže je ním v závažnej miere porušená jeho právna istota ako základný princíp právneho štátu, pretože konajúci súd posúdil v tom istom konaní identické situácie rozdielne, čím mal porušiť jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy. Uznesenie okresného súdu považuje sťažovateľ za nedostatočne právne odôvodnené, keďže nedal žiadnu relevantnú odpoveď na rozličné posúdenie identických právnych situácií. Okresný súd sa podľa názoru sťažovateľa nevysporiadal s otázkami relevantnými v prípade, najmä „so skutočnosťou... uvedenou v návrhu na zrušenie uznesenia o výmene správcu, kedy neodôvodnil prečo schôdza veriteľov, ktorá sa konala 1 deň pred lehotou stanovenou v § 34 ods. 1 ZKR nemá štatút prvej schôdze veriteľov, zatiaľ čo schôdza veriteľov, ktorá sa konala 4 mesiace po takejto lehote, štatút prvej schôdze veriteľov podľa názoru súdu má. V tejto súvislosti súd ani neuviedol, prečo na neskoršiu schôdzu veriteľov neaplikoval svoj predchádzajúci právny názor, že prvou schôdzou veriteľov v konkurze môže byť výlučne tá schôdza veriteľov, ktorá sa nekoná skôr ako 15. a neskôr ako 20. deň od uplynutia lehoty na popieranie pohľadávok...

Nemožno pritom poukázať na to, že by súd vo svojom rozhodnutí len vyslovil právny názor odlišný od právneho názoru Sťažovateľa, nakoľko súd svojím rozhodnutím postupoval nezákonne, vydal nepredvídateľné a arbitrárne rozhodnutie, neposkytol legitímnu ochranu subjektívnemu právu účastníka konania a rozhodnutie nedostatočne odôvodnil.“.

Na základe uvedeného sťažovateľ v druhej sťažnosti žiada vydať rozhodnutie, ktorým vysloví, že práva sťažovateľa „na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v Čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a ... na spravodlivý proces zaručené v Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“ uznesením okresného súdu sp. zn. 30 K/31/2013 z 10. februára 2015 boli porušené, toto uznesenie zruší, vec vráti okresnému súdu, aby v nej znovu konal a rozhodol a zaviazhe okresný súd na náhradu trov právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu sťažovateľa.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy

podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

2.1 K namietanému porušeniu označených práv uznesením okresného súdu sp. zn. 30 K 31/2013 z 2. októbra 2014

Z príloh pripojených k sťažnosti vyplýva, že uznesením sp. zn. 30 K 31/2013 z 2. októbra 2014 rozhodol okresný súd takto:

„Odmieta uznesenie č. 1 prijaté na prvej schôdzi veriteľov konanej v prejednávanej veci dňa 22.09.2014 o 13,00 hodine v sídle správcu na [REDAKOVANÉ], ktorým schôdza veriteľov navrhla ustanoviť správcu: [REDAKOVANÉ], so sídlom kancelárie [REDAKOVANÉ] z dôvodu, že neboli dôvody, aby schôdza veriteľov mohla o výmene správcu hlasovať.

Zrušuje uznesenie č. 2 prijaté na prvej schôdzi veriteľov konanej v prejednávanej veci dňa 22.09.2014 o 13,00 hodine v sídle správcu na [REDAKOVANÉ], ktorým schôdza veriteľov zvolila za členov veriteľského výboru veriteľov: [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] na základe návrhu veriteľa: [REDAKOVANÉ]

Návrh veriteľa [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] na pozastavenie účinkov uznesenia č. 2 prijatého na prvej schôdzi veriteľov konanej v prejednávanej veci dňa 22.09.2014 o 13,00 hodine v sídle správcu na [REDAKOVANÉ], ktorým schôdza veriteľov zvolila za členov veriteľského výboru veriteľov: [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] zamieta.

Správcovi podstaty: [REDAKOVANÉ], so sídlom kancelárie [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] ukladá povinnosť, aby naďalej riadne vykonával správcovskú činnosť v prejednávanej veci.“

Z poučenia o opravnom prostriedku v označenom uznesení okresného súdu vyplýva, že, proti „*prvému výroku uznesenia je oprávnený podať odvolanie veriteľ, ktorý hlasoval za správcu schváleného schôdzou veriteľov*“, avšak proti druhému až štvrtému výroku uznesenia odvolanie nie je prípustné. Uvedené poučenie podľa názoru ústavného súdu zodpovedá § 36 ods. 4 a § 198 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii.

2.1.1 Vo vzťahu k prvému výroku uznesenia okresného súdu sp. zn. 30 K 31/2013 z 2. októbra 2014 ústavný súd konštatuje nedostatok svojej právomoci na prerokovanie tejto časti sťažnosti, pretože tento podliehal súdnemu prieskumu krajským súdom ako súdom odvolacím.

Uvedený nedostatok právomoci ústavného súdu vyplýva z princípu subsidiarity zakotveného čl. 127 ods. 1 ústavy, v zmysle ktorého môže ústavný súd konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu na to poskytuje zákon. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (*mutatis mutandis* I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade

nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Ako už bolo naznačené, v danom prípade podliehal prvý výrok namietaného uznesenia okresného súdu sp. zn. 30 K 31/2013 z 2. októbra 2014 revíznej právomoci krajského súdu, ktorý má aj kasačnú právomoc, čo sťažovateľ podaním odvolania aj využil. Preskúmanie napadnutého uznesenia okresného súdu by teda v tejto časti bolo v rozpore s princípom subsidiarity zakotveným v čl. 127 ods. 1 ústavy, lebo jeho preskúmanie na základe podaného odvolania patrí do právomoci krajského súdu. V súvislosti s namietaným porušením označeného základného práva je preto z ústavného hľadiska podstatné a určujúce len preskúmanie postupu a rozhodnutia krajského súdu (obdobne III. ÚS 135/04, IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05), ktoré však sťažovateľ nenapadol (nevyplýva to ani z petitu sťažnosti ani z označenia osoby porušovateľa). Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť v časti smerujúcej proti prvému výroku uznesenia okresného súdu sp. zn. 30 K 31/2013 z 2. októbra 2014 odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2.1.2 Vo vzťahu k ostatným výrokom uznesenia okresného súdu sp. zn. 30 K 31/2013 z 2. októbra 2014 je podľa názoru ústavného súdu sťažnosť oneskorená.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Podľa § 199 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii ak tento zákon neustanovuje inak, uznesenia a iné písomnosti súdu sa v konaniach podľa tohto zákona doručujú ich zverejnením v Obchodnom vestníku.

Uznesenie okresného súdu sp. zn. 30 K 31/2013 z 2. októbra 2014 bolo zverejnené v Obchodnom vestníku č. 193/2014 dňa 9. októbra 2014 pod sp. zn. K019518. Keďže proti druhému až štvrtému výroku uznesenia odvolanie nebolo prípustné, označené uznesenie v tejto časti nadobudlo dňom zverejnenia uznesenia v Obchodnom vestníku právoplatnosť. Týmto dňom, t. j. 9. októbra 2014 tak v okolnostiach danej veci začala plynúť 2-mesačná lehota na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy. Nedodržanie tejto lehoty je dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty neumožňuje odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03, IV. ÚS 338/08).

Sťažovateľ však doručil ústavnému súdu sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 30 K 31/2013 z 2. októbra 2014 až 2. marca 2015, teda vo vzťahu k druhému až štvrtému výroku označeného uznesenia zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy.

Vzhľadom na to, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je časovo obmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti, možno konštatovať, že lehota stanovená na tento druh konania pred ústavným súdom sťažovateľovi v tejto časti bez akýchkoľvek pochybností uplynula skôr, než sťažnosť podal. Preto bolo potrebné sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2.2 K namietanému porušeniu označených práv uznesením okresného súdu sp. zn. 30 K 31/2013 z 10. februára 2015

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva

alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Podľa čl. 46 ods.1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

Arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j.

s uplatnením nárokov, a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Okrem toho môže arbitrárnosť rozhodnutia všeobecného súdu vyplývať aj z ústavne nekonformného výkladu ustanovení právnych predpisov aplikovaných na prerokovaný skutkový prípad. Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy. Právomoc ústavného súdu konštatovať porušenie základného práva účastníka konania pred všeobecným súdom na súdnu ochranu je založená v prípade, ak dospeje k záveru, že napadnuté rozhodnutie všeobecného súdu je v rozpore s požiadavkou ústavne konformného výkladu právnych predpisov.

Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

Okresný súd v relevantnej časti odôvodnenia uznesenia sp. zn. 30 K 31/2013 z 10. februára 2015 uviedol:

„Súd má za to, že podľa tvrdenia navrhovateľa v podanej námietke ohľadne termínu konania prvej schôdze veriteľov analogicky v danom prípade, ak sa prvá schôdza veriteľov nekonala podľa ust. § 34 ZKR, sám by vylúčil možnosť hlasovať o výmene správcu na prvej schôdzi veriteľov, nakoľko ako taká by sa nikdy neuskutočnila.

A preto súd je toho názoru, že nakoľko uznesením zo dňa 02.10.2014 č. k. 30 K/31/2013-75 odmietol uznesenie č. 1 prijaté na prvej schôdzi veriteľov konanej v prejednávanej veci dňa 22.09.2014 o 13,00 hodine v sídle správcu na [REDAKOVANÉ], ktorým schôdza veriteľov navrhla ustanoviť správcu: [REDAKOVANÉ], so sídlom kancelárie [REDAKOVANÉ] z dôvodu, že neboli dôvody, aby schôdza

veriteľov mohla o výmene správcu hlasovať a súčasne uznesením zo dňa 02.10.2014 č. k. 30 K/31/2013-75 zrušil uznesenie č. 2 prijaté na prvej schôdzi veriteľov konanej v prejednávanej veci dňa 22.09.2014 o 13,00 hodine v sídle správcu na [REDACTED], ktorým schôdza veriteľov zvolila za členov veriteľského výboru veriteľov: [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED], na základe návrhu veriteľa: [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], bola schôdza zvolaná dňa 22.09.2014 nezákonne, čo potvrdil aj Krajský súd uznesením zo dňa 09.12.2014 č. k. 2 CoKR/17/2014-855, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 01.01.2015, ktorým potvrdil uznesenie vo výroku ktorým Okresný súd Košice I odmietol uznesenie č. 1 prijaté na prvej schôdzi veriteľov konanej v prejednávanej veci dňa 22.09.2014 o 13,00 hodine v sídle správcu na [REDACTED], ktorým schôdza veriteľov navrhla ustanoviť správcu: [REDACTED], so sídlom kancelárie [REDACTED] z dôvodu, že neboli dôvody, aby schôdza veriteľov mohla o výmene správcu hlasovať. Na základe vyššie uvedeného má súd za to, že na schôdzu, ktorá sa konala 22.09.2014 sa hľadí ako by sa vôbec nekonala, čo vyjadril vo svojom odôvodnení aj Krajský súd v Košiciach v uznesení zo dňa 09.12.2014 č. k. 2 CoKR/17/2014-855.

Krajský súd v Košiciach v uznesení zo dňa 09.12.2014 č. k. 2 CoKR/17/2014-855, taktiež uviedol, že pokiaľ ide o odňatie práva konkurzným veriteľom rozhodnutím súdu, je potrebné uviesť, že všetci konkurzní veritelia majú právo zúčastňovať sa na riadne zvolaných schôdzach, byť volení a to len v súlade so zákonom. Krajský súd v Košiciach súčasne uviedol, že na nezákonnej schôdzi nemožno prijímať a ani ukladať žiadne práva a povinnosti ani prijímať rozhodnutia, pričom uviedol, že základné právo veriteľov hlasovať na prvej schôdzi veriteľov musí byť zachované a pritom ak je vôľa na strane veriteľov, nič nebude brániť veriteľom prejaviť túto vôľu na schôdzi veriteľov, ktorú zvolá správca a to tak, aby neboli porušované žiadne zákonné práva všetkých veriteľov.

Na základe vyššie uvedených skutočností a po preštudovaní súdneho spisu s poukazom na uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 09.12.2014 č. k. 2 CoKR/17/2014-855 zamietol tunajší súd námietku Poľnohospodárske družstvo Hrušov, so sídlom Hrušov 1147, 925 02 Dolné Saliby, [REDACTED], zast. [REDACTED], [REDACTED], so sídlom [REDACTED], [REDACTED] na zrušenie

uznesenia č. 2 prijatého na prvej schôdze veriteľov úpadcu. Tunajší súd má za to, že prvá schôdza veriteľov sa konala dňa 29.01.2015 podľa ust. § 36 ZKR, nakoľko na schôdzu konanú dňa 22.09.2014 sa hľadá ako keby nebola, čo potvrdil aj Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 09.12.2014 č.k. 2 CoKR/17/2014-855. Z dôvodu, že bolo zachované právo veriteľov hlasovať na prvej schôdzi veriteľov, preto v súlade s druhým bodom programu tejto schôdze, ktorým bolo Rozhodovanie o výmene správcu podľa § 36 ZKR, mohlo dôjsť k výmene správcu.“

Sťažovateľ proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 30 K 31/2013 z 10. februára 2015 namieta, že svojím obsahom popiera právny názor relevantný pre okresný súd pri vydaní uznesenia sp. zn. 30 K 31/2013 z 2. októbra 2014, v dôsledku čoho je v rozpore so zásadou právnej istoty, keďže v identických veciach rozhodoval rozdielne.

Vo svojej podstate ide v danej veci o posúdenie tvrdenej arbitrárnosti použitého výkladu, podľa ktorého môže prvá schôdza veriteľov prijímať platné uznesenia o výmene správcu podľa § 36 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, aj keď sa nekoná v termíne ustanovenom v súlade s § 34 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, teda medzi pätnástym a dvadsiatym dňom od uplynutia lehoty na popieranie pohľadávok.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii prvú schôdzu veriteľov zvoláva správca do 55 dní od vyhlásenia konkurzu tak, aby sa konala nie skôr ako pätnásty deň a nie neskôr ako dvadsiaty deň od uplynutia lehoty na popieranie pohľadávok.

Podľa § 36 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii do pôsobnosti schôdze veriteľov patrí rozhodovanie o výmene správcu. O výmene správcu sa rozhoduje vždy na prvej schôdzi veriteľov. Ďalšia schôdza veriteľov môže rozhodnúť o výmene správcu, len ak

- a) správca opakovane alebo závažne porušil povinnosti ustanovené týmto zákonom,
- b) hlasovacie práva všetkých veriteľov sa od poslednej schôdze veriteľov zmenili tak, že počet hlasov všetkých veriteľov sa zvýšil aspoň o 30 % alebo znížil aspoň o 30 % alebo vznikli podmienené pohľadávky, pri ktorých nebolo možné uplatniť hlasovacie právo

na poslednej schôdzi veriteľov a ktoré predstavujú aspoň 30 % všetkých hlasovacích práv alebo

c) výmenu správcu schváli trojštvrтинová väčšina hlasov všetkých veriteľov.

Konajúci okresný súd odvolávajúc sa na právne závery vyplývajúce z uznesenia krajského súdu č. k. 2 CoKR/17/2014-855 z 9. decembra 2014, ktorého ústavná konformnosť nebola zo strany sťažovateľa právne účinným spôsobom napadnutá, zastal názor, že na prvú schôdzu veriteľov (ktorá sa konala v deň, ktorý predchádzal prvému dňu obdobia určeného na konanie prvej schôdze veriteľov) sa hľadá, ako by sa vôbec nekonala, pretože sa konala v rozpore ustanoveniami zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Zároveň však v ďalšom priebehu konkurzného konania malo byť právo veriteľov na výmenu správcu vyplývajúce z ustanovenia § 36 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii zachované. Z toho dôvodu tak okresný súd považoval opakovane zvolanú schôdzu veriteľov za ich prvú schôdzu napriek tomu, že sa uskutočnila po období určenom zákonom o konkurze a reštrukturalizácii na konanie prvej schôdze veriteľov.

Uvedený právny výklad ústavný súd nepovažuje za nezlučiteľný s obsahom sťažovateľom označených práv zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie namieta, ani s princípom právnej istoty, ktorý je ich imanentnou súčasťou. Okresný súd podľa názoru ústavného súdu nepoprel svoj právny názor vyjadrený v uznesení sp. zn. 30 K 31/2013 z 2. októbra 2014, s ktorým sa stotožnil aj krajský súd v uznesení č. k. 2 CoKR/17/2014-855 z 9. decembra 2014, keďže tento explicitne nevyklúčoval konanie prvej schôdze mimo krátkeho časového úseku ustanoveného zákonom o konkurze a reštrukturalizácii, v okolnostiach prípadu však s prihliadnutím na podania niektorých iných veriteľov považoval predčasnosť konania danej schôdze za podstatnú okolnosť odôvodňujúcu odmietnutie uznesenia prvej schôdze veriteľov o výmene správcu. Tento postup súdu pritom v zásade zohľadňuje zásadu, podľa ktorej je posúdenie splnenia podmienok pre výmenu správcu vecou súdu a v prípade ich nesplnenia je súd oprávnený uznesenie schôdze veriteľov odmietnuť. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na dostupnú odbornú literatúru (Ďurica, M. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii.

Komentár. Bratislava: C.H. Beck, 2012, s. 302 až 305), ktorá uvedený právny názor podporuje.

Ústavný súd teda nevzhladol dostatok presvedčivých argumentov pre svoj zásah do výsledku napadnutého konania, pretože sťažovateľom presadzovaný výklad vo svojej podstate stojí na formalistickom dôraze o možnosti uskutočnenia prvej schôdze veriteľov len v zákonom ustanovenom období a nezohľadňuje objektívnu nemožnosť jej konania v krátkom časovom úseku medzi pätnástym a dvadsiatym dňom od uplynutia lehoty na popieranie pohľadávok v prípade, ak boli uznesenia veriteľov prijaté na predčasne konanej prvej schôdzi veriteľov odmietnuté, prípadne zrušené. Okresným súdom použitý výklad, naopak, poskytuje právu veriteľov rozhodovať na ich v poradí prvej schôdzi o výmene správcu aj bez naplnenia niektorého z dôvodov ustanovených v § 36 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii právnu ochranu v jej materiálnom chápaní, a preto je ústavne akceptovateľný. Podľa názoru ústavného súdu sa použitým výkladom v danej veci nevytvára ani priestor na sťažovateľom tvrdené špekulácie správcov smerujúcich k úmyselnému zmareniu prvej schôdze veriteľov v úmysle vyhnúť sa ich novej výmene vo funkcii, keďže konanie prvej schôdze veriteľov zo špecifických dôvodov umožňuje aj po uplynutí termínu ustanoveného § 34 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, avšak s ohľadom na možný stret s právami iných veriteľov nie pred dňom, ktorý je rozhodujúci pre začiatok plynutia zákonom ustanoveného obdobia.

V tejto spojitosti sa žiada pripomenúť, že kompetencie ústavného súdu nenahrádzajú postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužívajú sa na skúmanie namietanej vecnej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom. Kritériom na rozhodovanie ústavného súdu je najmä spôsob, akým malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach daného prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k obmedzeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd. Prehodnocovanie záverov všeobecných súdov o zákonnosti napadnutej schôdze veriteľov, resp. uznesenia č. 2 prijatého na nej by išlo zjavne nad rámec právomoci ústavného súdu, ktorého úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov použitej

interpretácie a aplikácie dopadajúcich zákonných ustanovení s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Ústavný súd tiež zdôrazňuje, že jeho úlohou nie je ani skúmanie vhodnosti a účelnosti dopadov napadnutého uznesenia na sťažovateľa a ani posudzovanie právnej perfektnosti namietaného rozhodnutia všeobecného súdu z hľadiska formálnych požiadaviek vyplývajúcich zo zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov a z týchto aspektov jeho „vylepšovanie“, ale posúdenie jeho ústavnej udržateľnosti (m. m. IV. ÚS 325/08).

Skutočnosť, že sa sťažovateľ s právnymi záverom okresného súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti týchto záverov a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť tento právny názor svojím vlastným. V konečnom dôsledku totiž ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov všeobecných súdov. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor okresného súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu napadnutý právny výklad okresného súdu vychádzajúci z právnych názorov krajského súdu obsiahnutých v uznesení č. k. 2 CoKR/17/2014-855 z 9. decembra 2014 takéto nedostatky nevykazuje a neabsentujú v ňom ani jasné a zrozumiteľné odpovede na právne podstatné otázky.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru o absencii relevantnej súvislosti medzi namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru na jednej strane a uznesením okresného súdu sp. zn. 30 K 31/2013 z 10. februára 2015 na strane druhej. Ústavný súd preto túto sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie obidvoch sťažovateľom predložených sťažností sa ústavný súd ďalšími jeho požiadavkami (najmä návrhom na zrušenie napadnutých rozhodnutí) nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. marca 2016